

اودون وّله

کتاب کوچک سیاست

سیاست چگونه پدید آمد؟

پیدایش حکوت، دولت، قانون، جمهوری و مالیات

ترجمه‌ی کیان فروزش

نشر اختران

فهرست

پیش‌گفتار	۹
مقدمه	۱۳
۱. دفاع از شهروندان	۱۵
۲. تسلط بر طبیعت	۳۹
۳. جمع‌آوری مالیات	۵۹
۴. حکومت قانون	۷۵
۵. رأی دادن به قوانین	۹۱
۶. نظام اداری کشور	۱۰۷
۷. از بین رفتن مرزها	۱۲۷
نتیجه	۱۴۳
نمایه	۱۴۵

پیش‌گفتار

به پرسشی که «اُدُن وُلّه»^۱ مطرح می‌کند، تنها پاسخ مطمئنی که می‌توان داد این است: سیاست از زمانی بسیار دور وجود داشته، چندان دور که می‌توان گفت پیش از تاریخ. ولی سیاست نه‌تنها از زمانی دور، بلکه از مکان‌های دور هم می‌آید. او بسیار به درستی یادآوری می‌کند که از جمهوری‌هایی در هند خبر یافته‌ایم که پیش از جمهوری روم وجود داشته‌اند، یا اکنون می‌دانیم مدیریت اقدامات اجتماعی که در شهرهای چین سازمان داده می‌شده است، هزار سال پیش از اقدام فرانسه به چنین کاری بوده است. بدون شک امروز می‌توانیم با دقت، تاریخ تشکیل نخستین سازمان‌های دولتی و نخستین شکل‌های توزیع قدرت در جوامع انسانی را بشناسیم.

نسل ما، سی سال پیش از این در سال‌های ۱۹۷۰ حق داشت بگوید که سیاست همه‌جا هست؛ هر جا که مردم می‌خواهند با هم زندگی کنند، سیاست حضور دارد؛ هر جا که هر شکلی از زندگی جمعی سازمان داده می‌شود، سیاست هم هست. و بدون شک، همین، یکی از دلایل اصلی این است که سیاست هنوز شور و هیجان بسیاری به پا می‌کند؛ نیرویی که گاهی مخرب و منفی و گاهی سازنده و مثبت است.

من شیوه‌ای را که «اُدُن وُلّه» برای روایت سرگذشت سیاست در پیش گرفته است می‌پسندم و نگاه زیرکانه‌ی او به دنیا را دوست دارم. او همین نگاه هوشیارانه و کنجکاوانه را در کار برجسته‌اش با عنوان «شرم‌آور و مقدس»^۲ نیز به کار برده است و خوشحالم که باز هم حاصل قلم او را

1- Odon Vallet

2- Le honteaux et le sacré

سیاست چگونه پدید آمد؟

این تابلو، جمهوری سوم فرانسه و نمادهایی از جنبه‌های گوناگون زندگی مردم را در پایان قرن نوزدهم نشان می‌دهد. شیر، نشانه‌ی دفاع از شهروندان است (فصل نخست کتاب)، کشاورزان می‌کوشند بر طبیعت مسلط شوند (فصل دوم) و قسمتی از محصول خود، خوشه‌های گندم را به‌عنوان مالیات می‌دهند (فصل سوم). حکومت قانون (فصل چهارم) و رأی دادن به قوانین (فصل پنجم) در کاخ ملی، در پس‌زمینه‌ی تابلو دیده می‌شود. نظام اداری کشور (فصل ششم) به همه مربوط است، از کارگر تا بورژوا که دست یکدیگر را می‌فشرند. کره‌ی زمین هم نشانه‌ی از بین رفتن مرزها است (فصل هفتم).

می‌خوانم. امروز با اینکه سیاست اغلب هدف تفسیرهای گزنده قرار می‌گیرد، زنده‌تر از همیشه است و هنگامی که سیاست مسئله‌ی همه می‌شود و در گفت‌وگوهای خانه و خیابان و در حیات مدرسه و دانشگاه ظاهر می‌شود، نشانه‌ی این است که دموکراسی برنده شده است.

داستانی که «اُذن وُله» حکایت می‌کند بسیار جذاب است و من به‌عنوان وزیر آموزش ملی، دل‌مشغولی او را در ساده و دلپذیر کردن تاریخ سیاست برای جوانان و نوآموزان تحسین می‌کنم. او با این کار نشان می‌دهد که نه تنها یک کارشناس شایسته در آموزش و پرورش است، بلکه یک راوی شیرین‌سخن نیز هست. سیاستمداران همیشه در بهترین مقام برای حرف زدن درباره‌ی عملکرد خود قرار ندارند و بی‌شک، این کار جدی‌تر از آن است که به آنان واگذار شود. ما به راویانی مانند «اُذن وُله» نیاز داریم تا با استفاده از منابع و سرچشمه‌ها، این تاریخ خشک را به داستانی شیرین و خواندنی تبدیل کنند. این عبارت ساده را نباید از چشم دور کرد، چنان ساده که گاهی برخی آن را فراموش می‌کنند: سیاست امر همه‌ی ما است، ما که گردش دنیا را بدون خود تحمل نمی‌کنیم، ما که سیاست، هرچه باشد، با آن غریبه نیستیم و جمع‌بندی من این امر بدیهی است، چندان بدیهی که گاهی از آن غفلت می‌شود: سیاست یعنی اراده، عدالت و آموزش.

ژک لانگ^۱

وزیر آموزش ملی و فرهنگ فرانسه